

Aan G.A.G. Franssen Vastgoed Ontwikkeling
De heer Franssen

Van Mevrouw E. Bosch-Thomas

Betreft Bestemmingsplan Vleutstraat te Dieteren
Veldcontrole beschermde planten- en diersoorten

Datum 7 juli 2016

Aanleiding en doelstelling

Er bestaan plannen om aan de Vleutstraat te Dieteren nieuwbouw van woningen te realiseren. Het vigerend bestemmingsplan staat woningbouw op de voorgenomen locatie echter niet toe, zodat wijziging van het bestemmingsplan noodzakelijk is.

Bouwactiviteiten kunnen in beginsel leiden tot negatieve effecten op planten en dieren die beschermd zijn krachtens de Flora- en faunawet, wanneer deze binnen de bouwlocatie of de directe omgeving aanwezig zijn. Door middel van een veldcontrole is de geschiktheid van de nieuwbouwlocatie beoordeeld als groeiplaats en/of leefgebied voor beschermde soorten.

Op basis van de veldcontrole kan een inschatting gemaakt worden, of de Flora- en faunawet aan de vaststelling van het nieuwe bestemmingsplan in de weg kan staan. Indien dit het geval is, wordt aangegeven welke vervolgstappen noodzakelijk zijn om vaststelling van het bestemmingsplan mogelijk te maken.

Plangebied en voorgenomen ingreep

Het plangebied van de geplande woningbouw bevindt zich aan de Vleutstraat in Dieteren (gemeente Echt-Susteren). De ligging is aangegeven op onderstaande luchtfoto.

Afbeelding 1: Ligging van het plangebied (rood omkaderd) aan de Vleutstraat in Dieteren (bron luchtfoto: provincie Limburg, 2015).

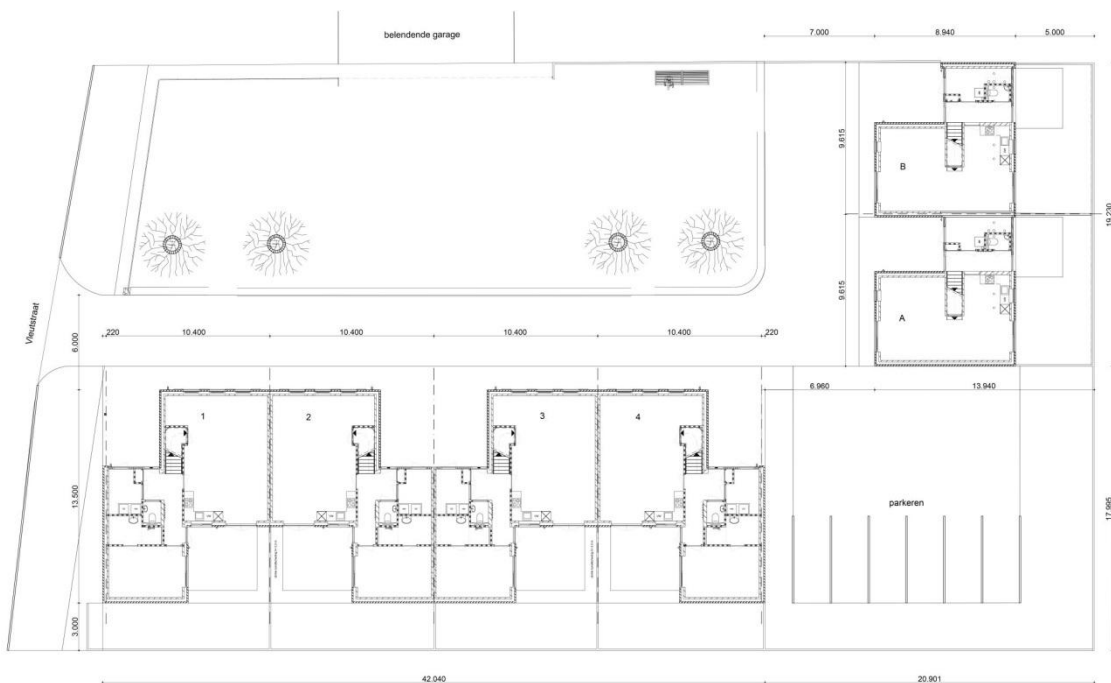
Het plangebied betreft een braakliggend terrein, waarbinnen de bebouwing van de voormalige school reeds is gesloopt. Binnen het terrein is opschot van onkruid en lage vegetatie tot ontwikkeling gekomen. Er is één solitaire boom aanwezig (Prunus). De foto's in afbeelding 2 geven een impressie van het plangebied.

Afbeelding 2: Impressies van het plangebied (foto's: Kragten, 2016).

Binnen het plangebied worden vier seniorenwoningen en twee starterswoningen gerealiseerd, zie afbeelding 3. Daarbij worden verhardingen aangebracht in de vorm van een toegangsweg en parkeerplaatsen. De overige delen van het plangebied krijgen een groene inrichting.

Afbeelding 3: Bouwplan Vleutstraat te Dieteren. De vier geschakelde woningen betreffen de seniorenwoningen; de twee geschakelde woningen de starterswoningen (bron: Steenberg van Cauter Architectuur, 27-6-2016).

Bescherming flora en fauna

De bescherming van zowel inheemse als uitheemse, in het wild levende planten- en diersoorten is vastgelegd in de Flora- en faunawet. De Flora- en faunawet bevat een algemeen (passief) beschermingsregime voor aangewezen planten- en diersoorten. Daarnaast zijn in de Flora- en faunawet beschermde leefgebieden aangewezen voor de instandhouding van beschermde soorten. De Europese Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn zijn in onze nationale Flora- en faunawet geïmplementeerd.

Wat betreft de flora is het verboden om beschermde soorten uit te steken, te vernielen, te beschadigen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen (artikel 8 Flora- en faunawet). Ten aanzien van fauna geldt dat het verboden is beschermde dieren in hun natuurlijke leefomgeving te doden of te verwonden, opzettelijk te verontrusten of voortplantingsplaatsen (bijvoorbeeld nesten) te verstoren, te beschadigen of weg te nemen (artikel 9 t/m 13 Flora- en faunawet).

Ontheffingen Flora- en faunawet

Voor het verrichten van ingrepen die een nadelig effect hebben op beschermde flora en fauna is in principe een ontheffing ex. artikel 75 van de Flora- en faunawet noodzakelijk. In het Besluit van 10 september 2004 (AMvB artikel 75) wordt onderscheid gemaakt in de algemeenheid van soorten en de noodzaak voor ontheffingsaanvraag. De beschermde soorten zijn daartoe ingedeeld in een drietal categorieën (tabellen):

1. Algemene soorten;
2. 'Overige' soorten;
3. Soorten van bijlage IV van de Habitatrichtlijn, soorten van bijlage I van de AMvB en alle vogelsoorten.

Voor algemene soorten (tabel 1, AMvB artikel 75) geldt een vrijstelling voor artikel 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet voor wat betreft activiteiten die te kwalificeren zijn als bestendig beheer en onderhoud, bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkeling. Voor andere activiteiten is een ontheffing nodig. Een ontheffingsaanvraag wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort' (de zogenaamde lichte toets).

Voor 'overige' soorten (tabel 2, AMvB artikel 75) en alle vogelsoorten geldt dat voor activiteiten die te kwalificeren zijn als bestendig beheer en onderhoud, bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkeling vrijstelling voor artikel 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet wordt verleend, mits de activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister goedgekeurde gedragscode. Voor andere activiteiten is een ontheffing nodig. Voor ontheffingsaanvragen geldt de lichte toets (zie algemene soorten).

Voor streng beschermde soorten (tabel 3, AMvB artikel 75) geldt dat voor activiteiten die te kwalificeren zijn als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik vrijstelling wordt verleend van artikel 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet, mits gewerkt wordt volgens een door de minister goedgekeurde gedragscode. Voor ruimtelijke ontwikkeling is de aanvraag van een ontheffing noodzakelijk. Voor bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik in de land- en bosbouw wordt géén vrijstelling verleend voor het opzettelijk verontrusten (artikel 10 Flora- en faunawet) van soorten van tabel 3 en is geen ontheffing mogelijk. De aanvragen van een ontheffing voor soorten van tabel 3 wordt getoetst aan drie criteria (de zogenaamde uitgebreide toets):

- Er is sprake van een in of bij wet genoemd belang.
- Er is geen alternatief.
- Er wordt geen afbreuk gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort.

Hierbij geldt tevens, dat voor vogelsoorten en voor soorten die zijn opgenomen in bijlage IV van de Habitatrichtlijn geen ontheffing kan worden verleend voor het optreden van negatieve effecten als gevolg van ruimtelijke ontwikkeling. Er is voor deze groep van soorten alleen een ontheffing mogelijk voor belangen die zijn vermeld in de Europese Vogelrichtlijn, dan wel Habitatrichtlijn. Negatieve effecten bij ruimtelijke ingrepen dienen derhalve geheel voorkomen te worden.

Bescherming vogels

Zoals hiervoor is aangegeven, zijn vrijwel alle vogelsoorten die in Nederland voorkomen, beschermd krachtens de Flora- en faunawet. Dat betekent dat nesten van broedende vogels niet mogen worden verwijderd. Daarnaast geldt voor een aantal vogelsoorten dat het nest ook buiten het broedseizoen beschermd is. Daarbij zijn vijf categorieën vaste nesten te onderscheiden:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, daarbuiten in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (bijvoorbeeld steenuil).

2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De fysieke voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (bijvoorbeeld roek, gierzwaluw, huismus).
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die (vrijwel) elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De fysieke voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (bijvoorbeeld ooievaar, kerkuil, slechtvalk).
4. Nesten van vogels die jaar in, jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (bijvoorbeeld boomvalk, buizerd, ransuil).
5. Nesten van vogels die vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar tevoren hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen (bijvoorbeeld oeverzwaluw, kokmeeuw). Een omgevingscheck door een deskundige dient uit te wijzen of in de omgeving voldoende gelegenheid is om zelfstandig een nieuw nest te bouwen of te zoeken.

Welke soorten tot een van de vijf bovengenoemde categorieën behoren, is vastgelegd in een lijst met circa tachtig soorten.

Nieuwe Wet Natuurbescherming (2017)

Zoals reeds aangekondigd door de Rijksoverheid, treedt naar verwachting op 1 januari 2017 de nieuwe Wet Natuurbescherming in werking. Deze nieuwe wet is een vervanging van de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en faunawet. De huidige Flora- en faunawet regelt de bescherming van planten- en diersoorten in Nederland (aangevuld door een aantal Europees beschermde soorten en alle vogels). Met ingang van de nieuwe Wet Natuurbescherming treden wijzigingen op in de lijst met de beschermde soorten. Deze wijzigingen betreffen onder andere het toevoegen aan en vervallen van soorten uit de lijst van beschermde soorten. Het betreft hier het toevoegen van diverse vissen, dagvlinders, libellen en vaatplanten. Voor een aantal andere vissen, dagvlinders, vaatplanten, mieren en slakken vervalt de beschermde status. De nieuwe Wet Natuurbescherming is nog niet vastgesteld en ook het beschermingsregime voor de beschermde soorten is nog niet bekend. Om alvast vooruit te lopen op de inwerkingtreding van de nieuwe wet, is bij de uitgevoerde veldcontrole wel al onderzocht of de ingreep invloed heeft op nieuwe beschermde soorten. Wanneer dit het geval is, is dit expliciet genoemd.

Resultaten veldcontrole

Op 21 juni 2016 is door de heer R. Janssen, ecooloog van Kragten, een veldbezoek gebracht aan het plangebied voor de woningbouw aan de Vleutstraat in Dieteren om een indruk te verkrijgen van de aanwezige biotopen ter plaatse. Het moment waarop de veldcontrole heeft plaatsgevonden is geschikt voor de inventarisatie van beschermde planten, welke in juni in bloei komen of reeds in bloei staan. Eventuele waarnemingen van beschermde planten- en/of diersoorten zijn genoteerd.

Beschermde plantensoorten

Het plangebied betreft een braakliggend terrein waarop zich, nu het terrein niet meer gebruikt wordt, diverse plantensoorten hebben kunnen vestigen. Het plangebied is grotendeels bedekt met grazige vegetatie met menging van diverse algemeen voorkomende ruigtekruiden, zoals margriet, bijvoet, rode klaver, witte klaver, kleine klaver, brede weegbree, smalle weegbree, vogelwikke, brandnetel, paardenbloem, zachte ooievaarsbek en fluitenkruid. Aan de zuidelijke rand van het perceel is een beukenhaag aanwezig.

Binnen het plangebied zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen tijdens de veldcontrole. Gezien de dominantie van (hoge) grassen en ruigtekruiden, wordt het plangebied ook niet geschikt geacht voor beschermde plantensoorten.

Beschermde diersoorten

Tijdens de veldcontrole zijn binnen en in de directe omgeving van het plangebied verschillende vogels waargenomen. Het betreft: huismus, tjiftjaf, kauw en merel. Andere diersoorten zijn niet waargenomen.

De biotopen binnen het plangebied worden geschikt geacht voor de volgende soort(groepen):

- Algemeen voorkomende broedvogels (tabel 3, AMvB artikel 75 Flora- en faunawet). Nesten van vogels zijn tijdens het veldbezoek niet waargenomen, maar de solitaire boom, de beukenhaag en de delen van het terrein met hoger opgaande, grazige begroeiing vormen voor diverse algemeen voorkomende broedvogels een geschikte nestplaats. In de solitaire boom is een nestkast aanwezig. Deze is echter niet geschikt als nestplaats voor vogels, aangezien het dak kapot is.
- Algemeen voorkomende kleine zoogdieren (tabel 1, AMvB artikel 75). Het plangebied vormt geschikt leefgebied voor diverse kleinere zoogdiersoorten, zoals konijn, mol en spitsmuizen.
- Vleermuizen (tabel 3, AMvB artikel 75). Het plangebied vormt geschikt foerageergebied voor vleermuizen, zoals de gewone dwergvleermuis. Vleermuizen kunnen verblijven in de omliggende bebouwing. Er zijn binnen het plangebied geen geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen aanwezig, gezien het ontbreken van bebouwing en geschikte holten in de aanwezige boom. Evenmin zijn binnen het plangebied geschikte vliegroutes aanwezig.
- Steenmarter (tabel 2, AMvB artikel 75). Het plangebied kan onderdeel uitmaken van het foerageergebied van de steenmarter. Verblijfplaatsen van de steenmarter zijn niet aanwezig, gezien het ontbreken van bebouwing en holle bomen.
- Algemeen voorkomende amfibieën (tabel 1, AMvB artikel 75). Binnen het plangebied kunnen zwervende exemplaren van algemeen voorkomende amfibieënsoorten voorkomen. Voortplantingswateren zijn binnen het plangebied niet aanwezig.

Op basis van het veldbezoek wordt het niet waarschijnlijk geacht dat het plangebied van bijzondere betekenis is voor soorten met een jaarrond beschermd nest, zoals de waargenomen huismus en de mogelijk in de omgeving voorkomende steenuil of kerkuil. Allereerst zijn nesten, of geschikte plekken om een nest te maken, niet aanwezig. Daarnaast kan de huismus binnen de tuinen en het groen van Dieteren in voldoende mate voedsel vinden en is hij niet afhankelijk van het plangebied als foerageergebied. Voor uilen is de vegetatie binnen het plangebied inmiddels te hoog om te kunnen jagen op muizen en andere kleine dieren.

Het voorkomen van de das wordt evenmin waarschijnlijk geacht, gezien de ligging van het plangebied tussen bebouwing. Daarbij komt, dat het plangebied is omringd door hekwerken en een harde, moeilijk vergraafbare bodem heeft. Het plangebied is daarmee niet of nauwelijks toegankelijk en geschikt voor de das.

Effecten voorgenomen ingreep

De voorgenomen ingreep binnen het plangebied bestaat uit het verwijderen van de aanwezige vegetatie, het vergraven van de bodem, het bouwen van huizen en het aanleggen van verhardingen. De mogelijke effecten van deze ingrepen op de verwachte soorten/ soortgroepen zijn aangegeven in de onderstaande tabel.

Tabel 1: Effectbeoordeling van de voorgenomen ingreep op de verwachte beschermde soorten binnen het plangebied.

Soort(groep)	Voorkomen	Effect
Algemeen voorkomende broedvogels (tabel 3, AMvB artikel 75)	Vogels kunnen tot broeden komen tussen de grazige vegetatie, in de solitaire boom en in de beukenhaag.	In de omgeving van het plangebied is ruim voldoende alternatief nestbiotoop aanwezig in de aanwezige tuinen en overig groen. Bij werkzaamheden tijdens het broedseizoen kunnen echter wel broedende vogels worden verstoord en legfels verloren gaan.

Soort(groep)	Voorkomen	Effect
Algemeen voorkomende kleine zoogdieren (tabel 1, AMvB artikel 75)	Het plangebied vormt geschikt leef- en foerageergebied voor diverse kleine zoogdiersoorten.	In de omgeving van het plangebied is ruim voldoende alternatief leef- en foerageergebied aanwezig in de aanwezige tuinen en overig groen. Deels zal het plangebied ook na realisatie van de nieuwbouw weer geschikt zijn voor kleine zoogdiersoorten. Negatieve effecten worden derhalve niet verwacht. Wel dient tijdens de werkzaamheden rekening gehouden te worden met de zorgplicht.
Vleermuizen (tabel 3, AMvB artikel 75)	Het plangebied vormt geschikt foerageergebied voor mogelijk in de omgeving verblijvende vleermuizen. Vaste rust- of verblijfplaatsen (verblijven of vliegroutes) zijn niet aanwezig.	In de omgeving van het plangebied is ruim voldoende alternatief foerageergebied aanwezig in de aanwezige tuinen en overig groen. Indien binnen het plangebied spaarzaam wordt omgegaan met het plaatsen van verlichting, zal het aan te brengen groen wederom als foerageergebied voor vleermuizen kunnen dienen. Negatieve effecten op vleermuizen worden dan ook niet verwacht.
Steenmarter (tabel 2, AMvB artikel 75)	Het plangebied vormt geschikt foerageergebied voor de mogelijk in de omgeving verblijvende steenmarter. Vaste rust- of verblijfplaatsen zijn niet aanwezig.	In de omgeving van het plangebied is ruim voldoende alternatief foerageergebied aanwezig in de aanwezige tuinen en overig groen. Negatieve effecten worden derhalve niet verwacht.
Algemeen voorkomende amfibieën (tabel 1, AMvB artikel 75)	Binnen het plangebied kunnen zwervende exemplaren aanwezig zijn.	In de omgeving van het plangebied is ruim voldoende alternatief biotoop aanwezig in de aanwezige tuinen en overig groen. Deels zal het plangebied ook na realisatie van de nieuwbouw weer geschikt zijn voor kleine, zwervende amfibieën. Negatieve effecten worden derhalve niet verwacht. Wel dient tijdens de werkzaamheden rekening gehouden te worden met de zorgplicht.

Conclusies en aanbevelingen

Op basis van de gegevens die verkregen zijn met de uitgevoerde veldcontrole, kan worden gesteld dat de voorgenomen ingreep in het plangebied mogelijk nadelige effecten hebben voor beschermde soorten. Bij uitvoering van de werkzaamheden dient derhalve rekening gehouden te worden met mitigerende maatregelen om overtreding van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet te voorkomen. Deze maatregelen worden hieronder kort toegelicht.

Indien de mitigerende maatregelen in acht genomen worden, bestaat er geen ontheffingsplicht en staat de Flora- en faunawet de vaststelling van het nieuwe bestemmingsplan, dat de voorgenomen ingreep mogelijk maakt, niet in de weg.

Broedvogels: rekening houden met het broedseizoen

Aangezien de vegetatie binnen het plangebied verwijderd wordt, treden mogelijk negatieve effecten op broedvogels op, zoals het doden of verwonden van vogels (overtreding artikel 9 Flora- en faunawet), het verontrusten van een broedende vogels (overtreding artikel 10), het vernielen van nesten (overtreding artikel 11) of het vernielen van eieren (overtreding artikel 12). Vogels zijn opgenomen in tabel 3 van de Flora- en faunawet.

Vaste verblijfplaatsen van vogels zijn streng beschermd en mogen niet worden verstoord of vernietigd ten behoeve van ruimtelijke ontwikkelingen. Hiervoor is geen ontheffing van de

Flora- en faunawet mogelijk. Voor de geplande werkzaamheden betekent dit, dat deze uitgevoerd moeten worden buiten het broedseizoen. In gebruik zijnde nesten worden namelijk beschouwd als vaste verblijfplaatsen. Het broedseizoen duurt globaal van half maart tot half juli, afhankelijk van de weersomstandigheden en de betreffende vogelsoort.

Algemeen beschermde, kleine diersoorten: rekening houden met zorgplicht

De geplande werkzaamheden zullen geen negatief effect hebben op de lokale staat van instandhouding van algemeen beschermde, kleine zoogdiersoorten en amfibiesoorten die binnen het plangebied voor kunnen komen. In de omgeving blijft ruim voldoende geschikt, alternatief leefgebied aanwezig. Wel kunnen de werkzaamheden een negatief effect hebben op individuen van soorten: de het verwijderen van vegetatie of bij graafwerkzaamheden kunnen per ongeluk dieren worden verwond of gedood (overtreding artikel 9 Flora- en faunawet). Voor algemeen beschermde soorten is voor de geplande werkzaamheden geen ontheffing nodig van de Flora- en faunawet, maar moet wel rekening gehouden worden met de algemene zorgplicht (artikel 2) om effecten op individuen zoveel mogelijk te voorkomen:

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

Concreet betekent dit, dat wanneer tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dieren binnen het werkterrein worden aangetroffen, deze dienen te worden verjaagd naar of gevangen en uitgezet dienen te worden in de directe omgeving, waar geen werkzaamheden plaatsvinden. Het verdient verder de voorkeur om voorafgaand aan de start van de werkzaamheden, maar buiten het broedseizoen, de grazige vegetatie binnen het plangebied kort te maaien, zodat zich hier geen dieren verschuilen.